Після конфіскати -- другий наклад.

Ч. 155 (10.538). Львів, четвер 16. липня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Братня допомога.

Велика війна, а потім революція, не щадили українського народу. Цілих шість літ доводилося йому переживати важке лихоліття фізичного вичерпання та матеріяльної руїни.

Здавалося, що з хвилиною як замовкли гармати, почнеться для нашого народу час відпочинку і час відбудови. Здавалося, що настане велика пора всестороннього національного ренесансу. Та доля була немилосерна. Вона не дала спочити ні нервам ні обезсиленому народньому організмові. Бо ось у 1922/23 р. десь із бездни Чорного моря виповзла на широкі українські лани наддніпрянської України страшна, невмолима потвора, якій на імя голод.

Задріжали українські міста і села, плачем сповнилися широкі лани, завмерли українські міста, глянувши в обличчя голоду, того страшного пекольного ворога всякого життя. Цар-голод звів безкровний бій, з тріюмфом пронісся вздовж та поперек українських ланів і залишив за собою сліди руїни, сліди горя і муки. Тисячі невинних жертв пішло гризти сиру землю. Тисячі їх, тих виголоджених кістяків, прийняв під свій таємний покров український чорнозем.

Весь світ здрігнувся тоді на те горе народу. Весь світ узяв визначну участь в допомозі невинним жертвам голоду, весь культурний світ почав боротьбу із ним. Український народ під Польщею не міг глядіти рівнодушно на муки та передсмертні судороги свого більшого брата, що простягнувся в голодовій агонії над ревучим Дніпром. Менший брат, обезсилений та цілковито зруйнований війною і битий безупину мачухою-дійсністю простягнув терплячому більшому братові свою слабеньку руку допомоги. Не багато, бо сам він мало що мав, та все таки зібрав він тоді на бідних землях Галичини та Волині круглу суму чотирох тисяч долярів та зужив їх на допомогу для тих, що падали в голодовому безсиллю там — над Дніпром.

Але доля, видно, рівномірно розділює свої болючі дари. Бо ось прийшов 1924 рік з його неврожаєм і з карпатських гір від Бескиду по Чорногору виповзло зі своїх камінних нор та простелилося по галицькій і волинській волости розхристане, обдерте марево голоду. Сумом і горем окуталася галицька земля. Загроза смерти повисла над українським селом. Порятунку та допомоги не можна було надіятися нізвідки, бо всюди в тому році врожаї завели. Сам нарід почав помагати собі. Але яка це могла бути поміч. Голодний голодного порятувати не міг. Можна було виявити тільки добру волю, тільки благородні зусилля, але ставити побідно чоло елементарному нещастю було нам не по силам.

І ось у цей грізний мент боріння заворушився наш більший брат над Дніпром. Він не забув на братську допомогу з 1922 р. Він не забув свого меншого брата в нужді, горю та біді. Не будучи сам ні в надмірних достатках, ні в повному забезпеченню він все таки витягнув братерську руку допомоги, він по своїм силам сповнив свій почесний обовязок крови.

Український Червоний Хрест із Харкова переслав своїм голодуючим братам в Галичині та Волині від українських селян та робітників 16 вагонів збіжжа. Тих шіснацять вагонів збіжжа представляють кругло вартість 100 тисяч золотих або 20 тисяч долярів. Не забув той брат в першій мірі за дітей. Ця велика допомога, що становить на українській території під Польщею цілу третину польської державної допомоги для голодуючих причинилася до врятування не одного життя. Вона обтерла не одні материнські сльози, вона внесла в наболілі груди не одного батька промінь надії, промінь віри в силу українського народу. Не одному розкрила вона очі на те, що там над Дніпром, там за Збручем, за ... ською лінією,

бється українське серце, живе українська душа, вразлива на горе та нужду всього українського народу без огляду на те, де він силою обставин найшовся.

Ця велика допомога українського селянина і робітника для свого голодуючого брата в цьому році розбудить наново кровні звязки, завяже тісні духові вузли між українськими масами по обох боках кордону. Всі врятовані від мученицької голодової смерти певно почувають у своїх серцях не тільки вдячність, певно наповняють їх не тільки симпатіями до своїх закордонних братів,

В. М.

Сучасна середня школа і завдання учительства.

(З приводу Зїзду вчителів середніх і вищих шкіл.)

Щойно тут, у спокійній підгірській кітловині, далеко від великоміського шуму (бо до великих міст треба всеж таки зачислити й Львів, не зважаючи на всю його сучасну мізерію) можна зібрати свої думки та вивести відповідні висновки. Треба вже раз проаналізувати шкільне життя та подати до відома загалу сумні факти sine ira et studio...

Сучасна українська середня школа — це одно велике непорозуміння. На це зложилися найріжніші чинники: політичні умовини створили непевність завтрішнього дня, економічна скрута викликала важку боротьбу за істнування, нестерпучі суспільні та національні відносини не дають змоги поставити на належній висоті справу виховання й навчання.

Школу творять: шкільний будинок, ученики та учителі. Наші середні школи (возьмім для прикладу львівські державні й приватні школи) приміщені здебільша в будинках, що глузують з усяких вимог шкільної гигієни. Замісць просторого подвірря, де моглиб діти відсвіжитися чистим повітрям, — вузькі коридори, де й повернутися неможливо. Замісць широких, високих і соняшних світлиць — по більшій части вузькі, низькі й вогкі кімнати (скомбіновані з покоїв приватних мешкань) або непривітні касарняні салі, звичайно без роздягальні, так, що нагортки дітей висять у шкільній кімнаті. У західно-европейських державах такі „шкільні будинки" закрилаб санітарна поліція, одначе ми мусимо бути вдячні й за такі, бо задля недостачі приміщень, навчання в деяких клясах мусить відбуватися безпосередно після обіду. Кляси переповнені, бо шкільна влада не дає дозволу на відкриття нових відділів. Лавки, на котрих сидять діти 5—7 годин денно, не відповідають приписам шкільної гігієни, недостача приладів до науки не тільки в приватних, але й державних школах, не дозволяє вести наглядного навчання згідно з вимогами новочасної методики та експериментальної психольоґії. Не треба мабуть доказувати, що така „наука" — це справжня „мука".

Негигієнічне уладження школи, злочинне навчання після обіду, перетяження заняттями в школі, злиденні життєві умовини нашої шкільної дітвори, що часто відмовляє собі кусня хліба, щоби купити собі зшитки, чи дорогі шкільні підручники — все те складається на жахливе поширення сухіт та инших важких недуг. Учителеві української середньої школи доводиться ствердити в кожній клясі, що більшість наших дітей уже впала жертвою сухіт. Щастя ще, коли дитина в першій стадії недуги має спромогу лічитися кварцовою лямпою та відповідно віджавлюватися. На жаль, більшість хорих дітей не лічиться та инших заражує... Жовті обличчя, малокровність, підозрілий кашель, вузький обвід грудної клітки, втома, пітніння та инші знаменні симптоми сухіт, доводять часто до того, що діти не ходять до школи та занедбуються в науці.

Наша молодь живе в неймовірно важких обставинах. Учні наших середніх шкіл — це переважно селянські діти, яким батьки можуть оказати тільки незначну поміч. Коли приймемо на увагу стихійні нещастя (посуху, повінь ітд.) та суспільні відносини, то не можна дивуватися, що наші малоземельні селяне, обтяжені податками та пригноблені зусиллями зберегти своє господарство перед цілковитою ліквідацією, не мають змоги посилати своїх дітей у середню школу. Але й тим дітям, що вже кілька літ тому почали вчитися в середніх школах, не в силі батьки допомогти безжурно докінчити своїх студій так, що значна скількість нашої молоді г о л о д у є!

Опікуни кляс мають спромогу ствердити це сумне явище з нагоди обовязкових відвідин учнів в їх приватних помешканнях. „Помешканнями" навіть і назвати не можна сутерени, ці підземні, вогкі льохи львівських знищених камяниць або передміських хат, де живуть наші нещасні діти. В щасливійшому положенні діти, що їх приміщено в бурсах, хоч і тут умовини далеко не ідеальні... Часто доводиться опікунові улагожувати грошеву збір-

ку серед учителів, щоби ратувати молоду людину в її прикрих хвилинах життя. Такі випадки не спорадичні, а масові. Наші вчителі сер. школи, яким не можна не признати великої жертвенности в приводу ріжних народніх потреб, безрадні супроти крайньої вбогости значної частини учеників у сучасній середній школі.

На зізді учителів сер. і вищих шкіл упали гіркі докори на адресу молоді й суспільности. Молодь і дітвора закидує зі свого боку вчителям брак громадської діяльности та невиконування національних обовязків. І хоч обі сторони мають слушність, створюється атмосфера взаїмного обвинувачення, а через те й огірчення. Пригноблений настрій можна оправдати, одначе треба рішуче виступити проти взаїмного ворогування. Тільки після щирого зясування недостач нашого шкільного життя можна обміркувати доцільні способи оборони нашого шкільництва. Обєднання усієї української суспільности, створення міцного та авторитетного політичного центра може посунути шкільну акцію на кращий шлях. Учительські станові організації без сильної піддержки зорганізованого громадянства не мають змоги вивязатися навіть із своїх скромних завдань.

Брак захоплення у нашої молоді юнацькими ідеалами, недостаточне зацікавлення громадськими та загально-національними справами всієї української суспільности, зрозуміле явище після відомих подій. Дивуватися цьому, чи обвинувачувати за це зневірену суспільність так само несправедливо, як усі ті закиди, котрих не щадять нашому вчительству. Доля наших учителів усіх категорій справді незавидна. До нікого не можна краще примінити відому латинську приповідку, як до українських учителів: „Quem dii oderunt, eum paedagogum fecerunt!"... Важка й відповідальна праця серед вище наведених обставин, незначна державна платня, погано оплачувані заняття в приватних школах, прикра залежність від шкільної влади, яку виконують люде чужої народности, гіркі докори та брак усякої помочі з боку власної суспільности, — все те виснажує українського вчителя, витворює у нього почуття пониження та упокорення, вбиває у нього творчість та захоплення шкільною працею. Витворюється у нас тип російського учителя „в футляре"... Що такі умовини убійче впливають на виховання й навчання нашої молоді, не може бути двох думок. Але це те страшне заворожене коло, в якому ми усі опинилися, та з якого всежтаки **мусимо за всяку ціну видобутися!**

Цій справі зізд учителів середніх та вищих шкіл присвятив свою увагу. П. Гр. **Микетей**, д-р Р. **Цегельський** т. и. підкреслили в своїх докладах вагу організації нашого вчительства в звязку з обороною українського шкільництва: службова прагматика не сміє вийти на школу вчителям української народности. Службові відносини в приватних школах мусять бути як слід упорядковані, Тов. „Учительська Громада" має для скріплення своєї станової діяльности увійти в порозуміння і звязки з иншими подібними учительськими організаціями...

Завдання українського середнього вчительства зясував у довшій промові голова М. **Галущинський**. Повоєнна психоза витворила в нас взаїмне підозрівання та шукання за винуватцями нашого лихоліття. Одні скидають з себе відповідальність, звалюючи її на других, щоби таким чином оправдати свою байдужність в національних справах. Ми можемо тільки тоді відіграти певну ролю, якщо форма нашої зорганізованої сили найде відгомін там, звідкіля виходять всякі кресові закони в шкільних справах. Наші культурні придбання можемо оборонити, коли про слушність своїх прав зуміємо переконати польський народ, котрий перейшов так само важкі моменти, заки здобув волю. Зі силою, як слід зорганізованою, мусять міродайні чинники рахуватися. Ми мусимо вернути до тих давних часів, коли вчителі вели молодь не тільки на шлях інтересів людскости, але вщіплювали в діточі серця громадські чесноти та національні ідеали. Референт взиває Гол. Виділ „Учительської Громади" використати всі передбачені в статуті засоби для оборони нашого шкільництва, реагувати на кождий окремий випадок, щоби не просити, а представляти ті почування, які вже доходять до обурення, щоби та акція найшла відгомін в народі, — з живим народом не можна експериментувати. Треба домагатися заспокоєння наших культурних потреб, треба робити заходи в справах особистих аж до ідеольоґічних включно в усіх інстанціях і законодатних установах. Час депресії мусить минути, бо й розгін винародовлення мусить стриматися. На місцях повинен кожний культурний діяч стати інформатором преси й живим сполучником між нашою працею і громадянством, сіячем культурних інтересів серед загалу української суспільности. Навіть у тих наших тісних рамцях можлива доцільна оборона нашого загроженого шкільництва, розбудова і творення нових приватних шкіл.

Д-р І. **Рибчин** зясував гуманітарні завдання тов. „Учит. Гром.". В товаристві мають бути ось які фонди: А) для членів тов.: 1. Допомоговий фонд: а) для безробітних учителів; б) для вдів і сиріт. 2. Посмертний фонд. 3. Фонд будови, згл. купна домівок і санаторій: а) в горах; б) домівки-захисту у Львові. Б) В користь шкільної молоді; Зізд взиває Краєве товариство опіки над молодю, Ради батьків й инші товариства й гурти, яких завданням являється дбати про добро молоді взагалі, а в справі будови вакаційних осель і удержання молоді в часі ферій зокрема.

Порушені справи викликали живу виміну думок, в якій крім референтів приймали участь: Д-р І. Брик, проф. Вол. Калинович, Гр. Тимощук, Ю. Стефанович, І. Сітницький, Р. Цегельський, М. Кужиль, Н. Даниш, Т. Залеський, Н. Полек, Ю. Гірняк, Дм. Николишин, Евген Яворівський, Ом. Терлецький та Ром. Чубатий. Зізд приняв усі резолюції **одноголосно**. Почесний член „Учит. Гром." президент **Юліян Романчук**, що не міг із за недуги прибути на зізд, прислав сердечний привіт.

Треба висловити бажання, щоби Гол. Виділ „Учит. Гром." виконав усі постанови зізду, треба сподіватися, що серед українського громадянства по цей бік Збруча найдуть шкільні справи більше розуміння й сильнійший відгомін, як досі. Тісне обєднання усієї української суспільности, щира співпраця інтеліґенції з селянством, дружні відносини між учительством з одного боку і молодю та її батьками з другого являється найважнійшою умовою доцільної оборони нашого загроженого шкільництва. Тепер черга за нашими політичними орґанізаціями в краю та українською парляментарною репрезентацією у Варшаві.

Педаґоґ.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

В справі парцеляції парохіяльних ґрунтів.

(Духовенству на увагу.)

Цими днями епископські консисторії звернулися до деканатів покликом, щоби в порозумінні з духовенством виготовити плян розподілу парохіяльних ґрунтів, які по думці конкордату, підпали б під парцеляцію. Притім додають, що уряд згодився на те, щоби філії стали парохіями і також дістали по 15—30 гектарів орного ґрунту, а парохів успокоюють тим, що вони будуть у тих філіяльних парохіях доїзжаючими завідателями, тоб-то страти в доходах з епітрахиля не матимуть ніякої, а ерекціональний ґрунт або вратується в цілости, або зазнає лиш невеличкого зменшення.

Отже тут треба сказати, що це ніщо инше, як пастка або лапка. На неї консисторії вже зловилися, а духовенство може зловитися. Творення з філій самостійних парохій це проста дорога до зубожіння клиру. За зубожінням клиру мусить невідклично прийти обниження його культурности, а з тим: занепад села і народу. Історія повторюється, але в поправленому виданні. Наше духовенство вже **раз** урятувало люд, хоч само було малокультурне. Але тоді на мужика **ніхто** не зважав, бо він був лише тяглом, Нині не те. Мужик став громадянином. Противникові стало ясно: або того мужика треба добути, або дома не бути! І він його при обниженні культурности духовенства загорне в сак.

Бо нехай ніхто не думає, що парох буде довго адміністрували парохію, утворену зі своєї філії! Уряд має право зажадати дефінітивної обсади кожної парохії. Цього домагаються і церковні канони. Цього зажадає напевно і наш малограмотний мужик і буде грозити владиці всім, що лиш придумає — аж доки не дібється окремого пароха для свойого села. А що той парох буде голодний, що це мужика обходить? Його психольоґія — „як ксьондз схоче їсти, то буде робити так, як ми схочемо". Чи такий священик зможе постояти за своїм і за своїми?...

Може священиків забракне? Алеж уже підростають „біритуалісти" (двообрядовці) і добрі люде допоможуть їм потрапити до нас. Таж то все одно — адже річ у тім, щоби спасти душі.

В. НІЧЛАВКО. 5)

„Синичка".

(Продовження.)

— Мій коханий, мій милий, мій єдиний!... Ні, ні, ти не кинеш своєї Синички. Таж вона тебе любить над усе в світі! Таж вона віддала тобі свою честь, свій сором, своє життя. Таж вона стала матірю від тебе і подарує тобі дитинку, таке дрібненьке, маціпке янголятко, що витягатиме ручки до тебе і жибонітиме: тату, тату, тату... І... я так щось чую — це буде синок — такий маленький, маленький Микольцьо... Подумай, мій єдиний, подумай і роби так, як тобі накаже честь і совість і твоє добре, золоте серце... Одно тільки памятай, що без тебе, мій голубе, моє сонце, моє щастя — я жити не можу і не хочу! Як не бажаєш губити мою душу і душу того дрібонького, що тут у мене під серцем, то ще нині присягнеш мені зробити мене своєю шлюбною жінкою. Як ні, то вже завтра шукай мене, або десь на сухій гилячці в нашім улюбленім ліску, або там на дні ставу, де ми нераз до місяця купалися. На те я тобі присягаю і цілую святий хрест.

Зложила пальці навхрест і святочно поцілувала.

У місяць по тій розмові, Микола Танасько з шлюбною обручкою на руці їхав святитися; їхала з ним і пані Агрипіна Танасько відвідати своїх товаришок та знайомих у Львові. Пані Агрипіна як би вродилася на їмость: кругленька, пухнатенька і все усміхнена, тільки ясні очка трохи занадто стріляють...

О. Микола Танасько висвятився в дуже добру пору, саме по війні. Маса парохій було опорожнених: деякі душпастирі не вернули ще з евакуації, деякі сиділи у польських таборах для інтернованих, деякі тинялися ще по великій Україні, а багато померло від тифу, холери, еспанки і т. п. О. Микола Танасько дістав відразу добру адміністрацію, а по кількох місяцях знамените експоноване сотрудництво в селі Вербові. Поверх дві тисячі душ, поверх пядесять морґів поля і „добрі звичаї", себто ріжнородні багаті приноси.

Панство Танаськи поділили працю поміж собою в той спосіб, що єгомость правили в церкві тай провадили господарку в полю, на гумні і на оборі — за те їмость „вели реї" у хаті і парохії. Їмость визначували ціну за похорони, шлюби і таке инше, пильнували, щоби до хрестин, до виводу, на паціp і т. д. була все курочка, на парастас питльовані колачі і або ковбаса, або кусень сала, або кільо цукру. Без слова їмості єгомость і кроком нікуди не поступили, і пальцем об палець не ударили. Коли хтось з сусідних душпастирів потребував духовної помочі, або виручки, то як їмость запорядили, так і було. Сказала Синичка: „Добре, добре!" — то о. Танасько їхав і на четверте село до хорого, чи на похорони. Але як Синичка сказала: „Ми маємо свою церкву і своїх парохіян", тоді о. Танасько не поїхав би до хорого, хоч би був і умираючий, навіть як би це було таки під носом — якийсь кільометр або два дороги — і не виручив би сусіда, хоч би дуже хорого, навіть як би це був власний парох. Хоча Синичка вміла цінити своє достоінство їмості і пильнувала, аби всякий віддавав їй належну честь, то і з простолюдином любила побалакати, особливо з довіреними жіночками. Від них довідувалася всього, що ділося та що говорили не тільки у Вербові, але у сусіднім місточку Костурові та по найблизших селах.

Можливо інтересувалася мешканцями Костурова, де було кілька родин т. зв. інтеліґенції, а передівсім родиною тамошнього пароха о. Порубського. Хутко зміркувала це Петриха, жінка старшого брата з Вербова. Була це бездітна, середньозасібна господиня, у котрої все доволі часу, щоби кожної неділі, кожного свята і кожного ярмарку ходити до Костурова, забігати там то до аптикарів, то до почтарів, то до лікаря, та побувати у панства Порубських. Вечером заходила до своєї їмосцуні і розпортувала, що де бачила, що чула. Щоби більше зацікавити їмосцуню, трохи розсмішити, трошки посердити, то багато сама такого видумувала і впевняла, що таке дочула від аптикарки, таке від докторки а таке від міської їмості. Звичайно розпитувала Синичка найбільше про Порубських, бо мала їх чомусь глибоко в печінках. Також о. Танасько не долюблював о. Порубського, але о. Порубський „мав плечі" в консисторії, тому о. Танасько вирішив, що краще удержувати з Порубськими приязні зносини. І так жили собі панство Танаськи з панством Порубських у „добрій комітиві". Проте Танаськи не залишали ніякої нагоди причепити Порубським якусь добру латку і тайком ширили вісточки, що їх осмішували, або й понижували їх в опінії кондеканальних. Але пані Агрипіні мало було такої підпольної війни, не могла дарувати того всього, що чула від Петрихи, а Петриха божилася, що чула від

Не перечу, в наших консисторієх думають може й щиро. Але чи клир має вплив на добір криломшан або владик? Чи не можуть і до консисторії прийти „двообрядовці“? Чи вже й нині деякий владика не приписує свому клирові, що має читати, що підпомагати, як ходити дюзом („кожний за себе нехай відповідає“)? А що буде, як „невидима рука“ забажає „зреформувати“ наше духовенство і посадить, як кажуть у Римі, „правдивого католика“ на владичім столі?

Ось ті думки нехай кермують нами в теперішню поважну хвилю. Душпастирське духовенство і лише воно ще є силою і основою церковно-народної справи. І як буде так буде, то наша ширша справа буде поставлена здорово, коли надвишкою теперішніх парохіяльних грунтів дорогою парцеляції поставимо на ноги як найбільше малоземельних мужицьких господарств, тобто допоможемо дійти бодай до minimum existentiae, бодай до 6 (шести) моргів грунту. Все инше буде робота помилкова. Влізем самохіть у безвихідну лапку (пастку), бо треба прецінь все тямити, хто конкордат виєднав і хто дає нам добродійства: творити з філій парохії.

І нехай не баламутить це, якщо й латинський клир буде з філій творити парохії. Вони при владі. Від зубожіння їх захоронять иншою дорогою — так як нині прецінь деяким латинським парохам на заході епископ відбирає то часть конгруи то цілу конгруу, а дає голодівникам „на кресах“.

Зрешті треба сказати, що рівночасно з дотацією церковної прислуги і дяків — але конче рівночасно — повинна бути унормована відповідно і кваліфікація дяків, бо щойно тоді може бути в громаді з дяка пожиток.

о. Теодор Савойка.

Музей боротьби України.

В широких колах українського громадянства здавна відчувалася потреба зберегти для грядучих поколінь матеріяльні памятки останнього періоду історії України. Відчуття тієї потреби та обовязку, що лежить на нашому поколінню, було тим живіше, чим очивиднійшою була небезпека затрати та розгублення цих памяток. Особливо великою представляється небезпека, що може пропасти усе те, що наслідком подій останніх літ опинилося на чужині, поза границями України. Архіви та збірки ріжних урядових установ, військових частин, громадських установ та приватних осіб, що находяться тепер за границями України, представляють надзвичайно велику вартість. А проте — доля цих памяток була досі, взагалі беручи, незабезпечена. Вона була залежна часто від випадку, від того, що знайшовся хтось, хто хотів би та мав би змогу зібрати та зберігати те, що достойне збирання та збереження. Такі відносини матимуть особливе значіння, коли взяти на увагу з одного боку фактичну неможливість для наших краєвих установ занятися з успіхом зібранням та збереженням цих памяток, з другого боку важкі матеріяльні та психічні умови, в яких живе наша еміграція. На протязі останніх літ пропало вже чимало дійсного та коштовного матеріялу і кожний місяць приносить зовсім певно дальші втрати.

Протидіяти лихові можна було тільки одним способом: сотворити установу, що мала б своїм одиноким завданням збирати та берегти

боротьбою України. З ініціятиви Українського Університету в Празі заснувалося товариство „Музей визвольної боротьби України“, якого статут недавно затвердила влада та якого перші установчі збори відбулися дня 28. травня.

Обрано: Акад. проф. Д-ра І. Горбачевського головою, проф. О. Лотоцького містоголовою, в склад управи ген. Омеляновича Павленка, проф. Д-ра О. Колессу, В. Біднова, В. Старосольського та Д-ра Е. Коновальця. В склад управи увійшли далі, як відпоручники університету, проф. Д. Дорошенко та А. Яковлів. Директором музея обрано проф. Д. Антоновича. Завдяки доброзичливій допомозі з чеського боку, музей має вже власне помешкання, яке бодай на першу пору дасть приміщення збіркам. Вже тепер находяться в цих збірках предмети, що представляють собою чималу цінність, а досі вже зголошені дальші дари позволяють сподіватися, що незабаром стане Музей боротьби України одною з дуже поважних культурних наших установ. На днях появиться друком перший випуск „Вістей“ музею, в якому буде подана програма його праці та інформації про дотеперішню його діяльність. Адреса музею покищо Praha II. ul. Stepanska 49|II.

Брат — Братові.

Бюлетень ч. 15.

Краєвого Комітету Допомоги „Голодному Селу“ за місяць липень 1925.

Від Українського Червоного Хреста прибули дальші вагони збіжжа. До цього часу прибуло 16 вагонів, з них 12 пшениці, 2 ячменю і 2 жита. Загальна вага надісланого збіжжа виносить около 259 тисяч кільограмів (кожен вагон по 15 до 16.000 кільогр.). Краєвий Комітет розділив дальші вагони збіжжа так: Кобель 1 вагон, Комарно 1 ваг., Сянок 1, Перемишль-Ярослав 1, Долина 1, Самбір-Старий Самбір 1. На оплату фрахтів надісланих вагонів Краєвий Комітет до цього часу витратив 2,701.55 золотих.

По широкому світі.

Французький уряд Пенлеве втратив підтримку соціял-демократів і одержав признання довіря голосами правиці.

Кайо, фр. міністр фінансів вибраний до сенату 641 голосами на 870.

Франко-еспанське порозуміння в Марокку має звернутись до Абд-ель-Кріма зі спільними мировими пропозиціями. Коли їх Абд-ель-Крім відкине, війна буде продовжуватись з подвійною енергією.

Англійський кабінет прийняв рішення про будову нових воєнних кораблів.

Чехословацько-ватиканський конфлікт загострився. Чеський посол уже не вернеться до Риму. Соціялісти домагаються, щоби нунцій також до Праги не вертався.

Відгуки польсько-жидівської угоди.

На допомогу „Голодному Селу“.

Вп. Жертводавців, які зложили на допомогу „Голодному селу“ в місяці липні 1925 в золотих:

Ч. 20. червень 1925. р.

Повітовий Союз Кооператив Мельниця збірка в збіжу з громади Трубчин зол. 32'73, Біліані на зол. 48, Худиківці на зол. 2, П. Качмар Америка через Земельний Банк 120, інж. Юліян Мудрак Львів 15, Баландюк Щасний Львів 10, Е. Жемкова Буськ 5, Сіропоцко Тарнів 10, Марія і Петро Кривоносюк-Кадзідло 5, о. Лев Довгій Явір коло Львова збірка в церкві 29, Іван Цюпрак збірка в церкві Кути старі, а то в церкві горішній 24 зол., в долішній 34, разом 58 зол., Філія Союза Українок в Берестю 15, д-р Шевченко Петро Радимнів 25, сен. о. Герштанський Д. 25, пос. Козубський Б. 25, Комітет Допомоги Голодному Селу в Рогатині: судия Когут Петро 18, д-р Гладкий Семен 15, о. Т. Купчик 8, д-р В. Гадзевич 5, Степан Кузик 5, Борис Кудрик 5, А. Коушельницький 5, В. Ратич 3'80, Ю. Каменецький 3, Т. Карачевський 3, О. Козловський 5, В. Антонович 2, Р. Гонцяй інж. 2, Г. Заморока 2, І. Загачевич 2, Ів. Крупка 2, М. Кузьмь 2, Ю. Любінецька 2, Г. Шевців 2, Г. Пелиховський 2, С. Пилат 2, А. Скорбачівна 2, о. І. Давидович 2, М. Горячий 1'50, А. і А. Гургуш 1'50, А. Мосора 1'50, О. Балас 1, О. Бойкевич 1, М. Борисова 1, І. Вербений 1, В. 1, Воробець В. 1, В. Грицай 1, С. Глушко 1, С. Гринюк 1, А. Дудкевич 1, О. Замощак 1, А. Кашка 1, М. Калинок 1, І. Кудрикова 1, Е. Мельникова 1, д-р В. Пастущин 1, В. Пиріг 1, А. Підгородецький 1, Ів. Таращук 1, М. Угрин 1, В. Федоришин 1, Чит. „Просвіти 1, О. Целевицький 1, Цок Ев. 1, філія „Просвіти“ 1, И. Гавриковський 1, М. К. Палухівна 1, І. Поритко 0'50, по 50 сот. зложили М. Пиріг, Д. Тихий, Б. Лубанович, Ю. Мосора, В. Микитин, Д. Гарбачевський, Д. Воробець, М. Белей, громада Потік 15, громада Путятинці 32, громада Залипе 5'80, гр. Жовчів 40'55, о. Городецький, С. Вербилів 5, о. Яворський, Лучинці 5, о. В. Соловій, Пухів 2, о. Щуровський, Липиця 2, громада Вербилівці 13'30, о. В. Вітошинський Чесники 2, о. М. Клодзінський Путятинці 2, о. І. Ратич Черче 2, о. И. Дубанович Стратин 2, М. Ромах Чесники 5, С. Ворона Васючин 1, Кирилюк Дички 1, Т. Грабович Конюшки 4, Пархуць Бовшів 2, С. Салик Липиця гор. 2, О. Гафтяк Путятинці 3, Гр. Гетьман Лучинці 3, Левицька Липиця гор. 1, С. Михаськів, Залипе 1, Будний Дібринів 1, М. Верес Пуків 1, М. Гевкова Вербилівці 2, Чепелівна Васючин 2, Д. Квасниця Обельниця 1, Сенчикова Путятинці 1, Трач Конюшки 1, С. Вацьківна Лучинці 3, Яворич 2, разом 300.55, по день 8. липня зібрано включно 14,124.93 зол. і 330 долярів.

Спростовання. В виказі ч. 15 уміщено пожертви зложені особами, підписи яких були нечиткі, ці пожертви зложили: Д-р Раковський 15, о. Д-р Капхут 5, проф. Зимах 5, проф. Стіпецький 5, Якеевич 5, Пелехський 5, Стамбхів 3, Посацький 1, у виказі ч. 25 зазначена жертва б. Сахна 37.30 ця жертва вступила до Академічної Громади в Берні.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Останнє число „Діла“ підпало великій конфіскаті, бо прокураторії не подобалася відозва Українського національно-демократичного Обєднання до громадянства, яку скреслено майже в цілости. Крім того поскреслювано аж сім уступів зі статті п. з. „Під обухом „святого декалентизму“, та закінчення допису п. з. „Переслідування політичних вязнів“.

— **Друкарська похибка.** У відозві „Українського національно-демократичного Обєднання“ до громадянства закралася одна дуже а дуже важна друкарська похибка. В устпі, що трактує про відношення „УНДО“ до Радянської України видруковано: ...„одначе вважає сучасну Радянську Україну поважним і далекосяглим станом...“; а має бути: „вважає... поважним і далекосяглим **етапом**“.

— **Бандитизм росте далі.** Дня 6. липня напала шайка бандитів на відокремлене та положене за Рожнітовом помешкання Якова Маєра Легрера. Його помешкання ґрунтовно ограбили, а самого Легрера ранили поважно в голову. Своєчасно повідомлено рожнітівську поліцію, якій вдалося скоро зловити бандитів. Усіх їх було до чотирьох. Насамперед попали в руки поліції два члени шайки, а то Ілько Гредзюк і Мечислав Мошинські, перший родом із Підгірк. Увязнені подали також назвиська товаришів. Їх скоро поліція теж зловила. Ними є: Станислав Жідрек і Францішек Пікуль. Перший з них відсидів уже 5-ти літну кару за рабунок, другий трилітну кару теж за рабунок. Всіх арештованих відставлено до арешту стрийського окружного суду, де вони стануть перед доразовим судом.

— **На увагу нашим студентам.** Управа Союза просить Нас повідомити ласкаво в можливо близькому часі слідуючі дані про умови принятя українських студентів на німецькі Високі Школи (б. ...ку): Подається всім заінте-

від міської імости, або від міського ксьондза, або від панунці, або від когось иншого з родини Порубських. З рапортів Петрихи виходило ясно, що Порубські гоноруються понад Танаськів, що Танаськову мають у легковаженню, що не оцінюють ні її теперішньої соціяльної позиції, ні того, що вона має семінаріяльну матуру, хоча така Порубська ледви скінчила перемиський інститут. Бо і що-ж такого великого ті Порубські? Думала нераз Синичка, що вони з попівського роду, а ми ні, то ще не дає їм права виноситися над нас! Ми своєю працею добилися того, чим нині є, а вони через протекцію та фамілійні звязки. Якаж тут підстава погорджувати нами? Невже ми якісь простаки, чи дикуни? Невже я не умію найтися в товаристві? Бачили-ж ми це нераз на празниках. У моїм товаристві всім весело, бавляться, сміються, жартують. Аж любо побути в такій компанії! Всі мущини так таки липнуть до мене. І так повинно бути! Таж я не заслінниця якась, що, борони Боже, на мущину глянути або доторкнутися. Як якийсь візьме мене за руку, чи притулиться, чи поцілує в забаві, то щож такого злого?! Не бійся, не вкусить! А щож таке Порубська? Надується, як та сова і говорить лише про „вищі і „нижчі“ сфери... Дарма, що від її мудрощів всі позівають... Та най вона собі своє знає, а я своє. Не має одначе вона права помітувати мною, не має права критикувати тай ще перед такою Петрихою. Всі вони равом ті Порубські не мають права відноситися до нас так звисока, як би не знать які аристократи! Підождіть, мої любі, ще вам Синичка утре носа!... І ждала тільки нагоди сказати їм те все до очей...

Мала пані Танаськова ще й иншу гризоту: не могла дочекатися сина! Чого вона вже не робила?! Пробувала, хто що приповів. І до св. Иосифа молилася і шлюбувала йому всякі офіри. На ту інтенцію постила що понеділка. До Зарваниці, до Гошева і ще кудись там на відпуст їздила. Лікаря радилася, від знайомого аптикаря брала якісь таємні ліки і поради і т. п. Все до нічого не придалося! Як уродилася третя донечка, Синичка поїхала до ворожки. Ворожка дала зілля, якоїсь водиці і так ще дещо порадила. Найважнійше наказала пильнувати, щоби наймолодша донечка вимовила перше слово: „тату“, а борони Боже „мамо“, бо тоді все піде намарно!

(Продовження буде.)

відома, що рефлектуючі на принятте на котрусь з німецьких Висоших Шкіл на зимовий семестер 1925 р. мусять внести прохання не дальше 1. вересня того року. Прохання самі мусять бути висилані в двох примірниках, з чого один йде до міністерства освіти, другий до ректорату відповідної школи. Для технік і університетів на пруській території адресувати одно прохання: An das Hohe Preussische Ministerium für Wissenschaft Kunst und Volksbildung — zu Berlin, друге: An das Hohe Rektorat der (Universität — Technischen Hochschule) (zu Berlin). Для всіх інших шкіл в Німеччині залишати відповідне місце на наголовок вільним, яке в відповідний спосіб виповнюватиме по бажанню петента Управа Союза. До усіх прохань потрібні такі додатки: 1) Свідоцтво зрілости в оригіналі і нім. переклад. 2) Посвідку знання нім. мови — по німецьки. 3) Опис життя в нім. мові (коротко). 4) Посвідку матеріяльного забезпечення на час студій від батьків згл. родини. Всі переклади та посвідки мусять бути нотаріяльно засвідчені. Посвідку знання нім. мови можна не висилати, одначе в тому разі потрібно здавати на нім. інституті для чужинців відповідний іспит, за оплатою 10 нім. марок. Іспити ті не представляють надто великих труднощів. Всі переклади урядових документів можна робити теж в Берліні — за попереднім надісланням 4 і пів марки за кожний документ (більше долара). В описах життя, які мусять бути виповнювані власноручно, старатись оминати, як це часто трапляється усяких стилістичних цвіток, в роді: Endesunterzeichneter, Hochachtungsvoll і т. и. На високі нім. школи приймається лише абсольвентів гімназій і реальних гімназій. Абсольвентів реальних шкіл (7-клясових заведень) не приймають на техніки зовсім, на університетах треба здавати доповняючі іспити. Оплати за навчання виносять семестрово 40—50 дол. Крім того в першому семестрі потрібно 8 дол. на іматрикуляцію. Мінімум забезпечення в Німеччині виносить для студента 30 долярів місячно. В ту суму вчислені т. зв. дрібні видатки, як поновлювання біля й одежі, направи черевиків, тощо. Бажаючим Управа Союзу висилає програми викладів за попереднім надісланням для технік 2 марки, на університет 50 ф. Звертаючись до Союзу треба все пересилати належність за переписку, найрадше в німецьких марках, через обезцінення дрібних польських грошей. Крім обох прохань всі прочі документи і переклади треба посилати в одному примірнику. На перший місяць побуту в Німеччині брати зі собою суму більшу від зазначеного мініму забезпечення. В інформаційних справах звертатись до Управи Союза на адресу: Bund ukrainischer Studentenorganisationen. Berlin-Charlottenburg Goethestrasse 67 a. Deutschland. Просьться всі краєві часописи про передрук.

— **Новий твір українського композитора.** Накладом віденсько-ню-йоркського видавництва музичних творів „Універсаль Едіціон“ вийшов на днях новий музичний твір відомого нашого піяніста і композитора дир. В. Барвінського п. заг. „Любов“. Твір складається з трьох частин: а) Самота — туга любови, б) Серенада, в) Біль-Біл — побіда любови. Вже сама фірма видавництва, що рідко коли видає не тільки українські, але й взагалі славянські музичні твори, свідчить найкраще про вартість того нового твору нашого шановного композитора, коли його прегарно видала з паралельними українськими написами у заголовку.

— **Напад на Красіна.** Большевицький представник у Парижі — Красін — не має щастя. Все хтось на нього робить напад і хоче його або забити або бодай потурбувати. Останній випадок стався перед пару днями. Красіна, коли з жінкою виходив з опери, зачепили якісь люде і старалися побити. Большевицький достойник кликнув на поміч ґардиста, що саме робив службу і під його охороною дістався щасливо до авта.

— **Геройський вчинок українського студента.** Як подають чеські часописи, 11. ц. м. скочила в Празі до Велтави в самовбійчім намірі якась молода дівчина. Студент інженерії Ю. Купчинський кинувся за нею в воду і з нараженням життя врятував десператку від смерти. Чеські часописи зазначують, що це було вночі, коли ратунок є багато тяжший як у день.

— **Розстріли за шпіонажу в Києві.** Дня 9. липня розстріляно в Києві згідно із засудом Революційного Трибуналу ґенерала Белявіна, офіцера Іванова і урядовців Власова та Шелехова — всіх за шпіонажу на користь Польщі.

— **Будійська вистава.** У Петрограді роблять приготовлення до будійської вистави, яку організують будійські священики, що недавно приїхали до Росії.

— **Боротьба з опієм.** Ню-Иорський міліонер Мец розписав конкурс з нагородою 10.000 долярів за винахід штучного опія. Він має на меті зробити таким робом конкуренцію продукції природного опія, який добувається з ростини, а який не буде, на випадок винаходу, оплачуватись. Щойно тоді можна би обмежити продажу опія і зосередити його в руках кількох людей.

— **Цікавий конґрес.** У Льондоні відбувається тепер міжнародній конґрес у справі організування реклями, в якім беруть участь представники всіх країн. Дуже численно представлені там фаховці від оголошень та плякатів, промисловці ріжних парин реклями, артисти, письменники та політики.

— **Пасійні видовища в Римі.** З нагоди Святого Року йдуть в Римі приготування до будови величезного театру на свіжім воздусі, який міститиме 30.000 людей. Декорації, над якими працюють визначні малярі, відтворять, як можна вірно, палати, святині та красвид Єрусалиму. У цих виставах візьме участь хор з 300 людей. Вистави будуть іти вечорами, при сумерку, щоби використати природні ефекти заходу сонця. Що до стилю вистав, то вони мають бути протиставленням до традиції славних пасійних видовищ в Оберамерґау.

— **Американські філянтропи.** Один багатий промисловець у місці Сен-Люіс записав 740.000 долярів зі свого майна в користь співробітників своєї фірми. Таким робом наймолодший 19-літний хлопчина, що наклеював в бюрі тільки марки, одержав 29.000 долярів. На всякий випадок ми ніколи ще не чули, щоби хтось з наших власників якогось підприємства полишав спадщину своїм бюровим співробітникам.

Позів!

В неділю, дня 19. липня ц. р. спішать всі Українці на фестин у Знесінню, який відбудеться на горі біля церкви. — Програма ріжноманітна, покищо в тайні. — При звуках музики і добірнім буфеті весело переведеться час на свіжому воздусі. Рівночасно сповнимо горожанський обовязок, бо весь дохід з фестину призначений на будову домівки читальні „Просвіта“ у Знесінню. — **Комітет.** 65

З судової салі.

Процес Коригабера і тов. — за обманство і вимушування.

Гроші давав Микитинові також посол Розмарін. Цей, даючи гроші, виразно зазначив, що їх Микитинові позичає. Перший раз переслухали Микитина як свідка дня 2-го грудня і тоді дістав він від комісаря Савіцкого 70 зол. На це не писав ніякого квіту. До Савіцкого зголошувався Микитин по гроші на основі вказівки підінсп. Пьонткевича. Потім дістав гроші у Коригабера від поліційного агента, який передаючи їх сказав, що це від інсп. Савіцкого. Ще иншим разом дістав у помешканню Савіцкого 60 зол., які передала йому слуга та на які дав квіт підписаний назвиськом: Ян Янковскі. Цей документ на імя Янковского відібрала йому потім експозитура слідчої комісії. Після льокальної візії дістав він від Савіцкого ще 70 зол. на виїзд до Варшави. Загально дістав він від Савіцкого 400 або 450 золотих. Передаючи гроші, Савіцкі зазначував, що це від підінсп. Пьонткевича. Від Єґера одержав 200 зол., від інспектора Пьонткевіча 300 зол., а всіх грошей разом коло 950 зол.

У тому місці Микитин заявляє: Відкликую мої зізнання про те, немов би то я одержав від Коригабера доручення перекладати якінебудь листи до редакції „Хвилі“, до комісаріяту поліції в Перемишлі і до адв. д-ра Грека. Про ті листи я довідався частинно від посла Розмаріна, а частинно в часі слідства. Від Розмаріна довідався про ці листи 28. жовтня на конференції у Коригабера. Він питав Микитина, чи не знає чогось про листи, вислані „Верховною Українською Радою“ до редакції „Хвилі“. Микитин відповів, що не знає про них, але вважає їх фальшивими, бо такої української організації нема. Розмарін тоді заявив, що в днині такі самі листи вислані були до президента Гавла та до митрополита Шептицького.

Отже спочатку — каже Микитин — я мусів признатися до авторства тих листів, а тепер скажу, чому я це зробив. Коли мене переслухували в характері обвинуваченого, тоді судця Рутка і протоколянт Д-р Пьотровскі показували мені кілька разів усі названі листи і питалися, чи я їх писав. Коли я відповів, що тих листів зовсім на очі ніколи не бачив, тоді Д-р Пьотровскі показав мені мій лист до Коригабера, писаний з Подільського Готелю. У тому листі деякі букви були підкреслені червоним олівцем. Д-р Пьотровскі сказав мені тоді: „А то з Вас легкодушний чоловік. Признайтеся, що Ви писали, бо якщо не признаєтеся, то дістанете 20 літ“. Опісля при комісарові Ґеппенті заявив мені судця Рутка: „Розкажіть нам, хто Вас вислав до поліції. Надумайтеся“. Так мені говорили через кілька днів. Я боявся, що мене пішлють до поліції, а там то вже не минуть мене побої. Змучений вмовлюванням я вкінци признався. Тоді сказав я судді Рутці: „Добре я признаюся, але змісту тих листів не знаю“. Тоді Д-р Пьотровскі сказав: „То нічого не шкодить“ і дав мені їх прочитати. До того Пьотровскі додав: „Краще було би, як би вас Жиди післали“. Я боявся і сказав, що Жиди мене післали до ком. Кайдана. Оборонець Д-р Грек ставить тут внесок на виключення протоколянта Пьотровского від участи в розправі. Прокуратор внесок піддержує, бо має намір покликати Пьотровского в характері свідка. Трибунал удався на нараду і рішив змінити протоколянта на час зізнань Микитина. На місце Д-ра Пьотровского прийшов Д-р Межиньскі.

При дальшому переслуханню Микитин каже: „Чи можу запротестувати проти особи Д-ра Межиньского, який був теж при слідстві. Маю проти нього узасаднені закиди, які потім виявлю“. Оборона ставить внесок на виключення від розправи і Д-ра Межиньского, але трибунал цьому противиться і приступає до дальшого переслухання. На домагання провідника трибуналу Микитин повторяє свої зізнання про спосіб переводження слідства в суді.

На запит Д-ра Пьотровского, хто вислав Микитина до поліції, він спочатку не дав ніякої відповіди. Тоді Д-р Пьотровскі показав йому фотографічні знимки деяких листів, писаних до ком. Кайдана. Судця Рутка питався, чи Микитин попередив Кайдана про намірений атентат. Микитин відповів, що попередив і це він повторить 40 разів до очей, якщо той буде перечити. Судця Рутка казав: „Подумайте що до тих листів“. Микитин думав, що це відноситься до листів, писаних ним до Кайдана, але це було непорозуміння, бо судді Рутці залежало на листах Української Революційної Військової Організації. Дня 20. лютого заявив судця Рутка, що Микитин його зле зрозумів. 21. лютого переслухував його сам Д-р Пьотровскі. Він намовляв Микитина до признання собі авторства тих листів, бо на випадок непризнання загрожує йому тюрма від 10 до 20 літ. „Я чув, що судця Рутка виконує на мене пресію, не дає мені спокою. Я побоювався, що на випадок непризнання собі авторства тих листів мене віддадуть на поліцію і там мене стріне така сама доля, яка стрінула Вербенцівну з Ярослава, яку теж переслухував судця Рутка. Д-р Пьотровскі не переставав мене намовляти до зізнань. Вручені мені листи я перечитав кілька разів та вкінці признався до їх авторства. А далі теж під напором Пьотровского я заявив, що мене до Кайдана вислали Жиди. Тут заряджено перерву.

По перерві увійшов Микитин на салю сильно поденервований. Візваний до дальших зізнань Микитин піднісся з крісла і сказав голосно таке: „Пане предсіднику! В часі моєї неприсутности в келії зроблено мені ревізію та забрано мені мої нотатки і дневники. Прошу повернути мені те все, бо думаю, що це сталося з вашого доручення. Про те нічого не знаю і ваше донесення подаю до відома президії суду“.

Обор. д-р Ґлушкевич ставить тут внесок на перерву розправи та на переведення енерґійного і безоглядного слідства в справі ревізії, а також домагається звороту усіх паперів, які забрано в часі його неприсутности.

Провідник трибуналу до Микитина: Чи ви потребуєте тих записок?

Микитин: Так!

Провідник трибуналу зарядив перерву і удався особисто до президента суду в цій справі. По якомусь часі провідник вернув і заявив: Ревізію зроблено на основі § 24 приписів про надзір над вязнями, який наказує робити ревізію в часі неприсутности вязня. Заквестіоновані папері переглянув прокуратор і не знайшовши в них нічого ціхавого, тепер їх повертає. Провідник вручає Микитинові папери. Ці, провірні Микитином паперів та по заяві, що одержав усе, приступлено до відчитування зізнань Микитина, зложених ним у характері свідка.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

Дентистично-технічне заведення
Максиміліян Мор
б. асистент і управитель д-ра Пахальского
Львів, вул. Подлевского 8.
Для учеників ціни знижені, для вдів і сиріт 2218 рвання і пльомбування даром. 10-20

ОПОВІСТКИ.

Український хор Д. Котка:
у четвер 16.VII. м. Белз. 2150 20-?
у пятницю 17.VII. м. Белз.
у суботу 18.VII. м. Камінка струм.
у неділю 19.VII. м. Радехів.

Український Наддніпрянський Театр під дир. Н. Бойка.
Репертуар:
Обертин:
Четвер 16.VII. „Воскресіння“.
Субота 18.VII. „Вихрест“.
Неділя 19.VII. „Ой не ходи Грицю“.

На „Рідну Школу“ до Кружка УПТ. в Коломиї зложили Вп. Зенон Кирилович 38 зол., жертвованих на зїзді абітурієнтів гімн. з року 1910. Вп. Микола Терлецький від українських купців місто вінця на домовину бл. п. Василя Робака. — Старшина Кружка УПТ. в Коломиї складає Вп. Жертводавцям сердечну подяку. 67

Дрібні оголошення.

П. УЧИТЕЛЬКИ на час курсів найдуть вигідне приміщення. Львів, Красіцких 15, партер на ліво. 55 2—2

МОРЕЛІ заліщицькі (априкози) висилаю в 5 кг. кошиках оплачено за післяплатою зол. 15, вишні зол. 10. — Н. Рісва, Заліщики. 46 3—3

ХТО з учасників УГА. знає, що сталося з Дмитром Недошитком з Ходачкова малого, пов. Тернопіль, котрий мав бути хорим в польовім 2/1 шпиталі девятої бриґади у Виннищі, зволить донести батькові Василеві Недошиткові в Ходачкові малім п. Борки великі. 60 1—2

УРЯД парохіяльний пошукує від 1.IX. б. р. учительки до 5 кл. гімн. і вчителя гри на фортепяні. Усл'вя до Адміністрації під О. Д. 64 1—1

РУТИНОВАНИЙ соліцитатор нотаріяльний і адвокатський пошукує посади. Зголошення до „Діла“ під „Соліцитатор“.

ГОСПОДИНІ, найрадше з священичої родини, пошукує о. Лука Ярмович Кореличі п. Фірлеїв. 68 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає О. Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.